

Sähköisen kokouksen menettelytavat**Kaupunginlakimies Vesa Toivanen
Kaupunginkanslia**

Eduskunta on hyväksynyt lain (292/2020) kuntalain väliaikaisesta muuttamisesta ja laki on tullut voimaan 1.5.2020. Uuden lain mukaan kunnanhallitus voi väliaikaisesti päättää mm. sähköisen kokouksen pitämisestä soveltuvan tiedonvälitystavan avulla. Kunnanhallitus voi myös määrätä, että toimielimen julkista kokousta on mahdollista seurata vain sähköisesti.

Voimassa olevan kuntalain 99 §:n mukaan sähköisen kokouksen edellytyksenä on, että läsnä oleviksi todetut ovat keskenään yhdenvertaisessa näkö- ja ääniyhteydessä. Yhdenvertaisen näkö- ja ääniyhteyden tarkoituksena on turvata osaltaan toimielimen päätöksenteon toimintaedellytyksiä, kun kokoukseen osallistuvat henkilöt voivat keskustella päätettävänä olevista asioista ”kasvokkain”.

Uuden lain mukaan sähköinen kokous voidaan pitää käyttäen sellaista videoneuvotteluyhteyttä tai muuta soveltuvaa teknistä tiedonvälitystapaa, että kokouksen puheenjohtaja ja sihteeri voivat luotettavasti todentaa kokoukseen osallistuvat. Lisäksi edellytyksenä on, että kokouksen puheenjohtaja voi johtaa asioiden käsittelyä lain 102 §:ssä tarkoitetulla tavalla. Puheenjohtajalla tulee siten olla mahdollisuus myös tarvittaessa pitää huolta järjestyksestä toimielimen kokouksessa sekä varmistua siitä, että kokoukseen osallistutaan soveliaasta paikasta. Edellytyksenä pykälässä tarkoitetulle kokoukselle on myös, että kokoukseen osallistuva voi seurata kokouksen kulkua ja osallistua asioiden käsittelyyn.

Muutoksen tarkoituksena on mahdollistaa sähköisen kokouksen pitäminen myös muulla tavoin kuin 99 §:n mukaisella läsnä oleviksi todettujen yhdenvertaisella ääni- ja näköyhteydellä. Mikäli kunnalla ei ole ollut tällaista toimintatapaa käytössä jo aiemmin, kunnan tosiasialliset mahdollisuudet poikkeusolojen aikana luoda sellainen tekninen toimintaympäristö, jossa kaikki sähköiseen kokoukseen osallistuvat olisivat jatkuvassa yhdenvertaisessa näkö- ja ääniyhteydessä, ovat heikot.

Uuden lain mukaisen sähköisen kokouksen teknisenä alustana voi olla esimerkiksi joku yleisesti käytettävissä oleva videoneuvottelu- tai vastaava ohjelmisto. Jotta pykälässä tarkoitetut edellytykset käytännössä täyttyisivät, käytettävissä tulee olla ääniyhteyden lisäksi kuvayhteys. Kuvayhteyden ei kuitenkaan välttämättä tarvitse olla keskeytyksettä käytössä. Muiden sähköisten kokousten tapaan ehdotettu uusi kokousmuoto on mahdollista toteuttaa myös siten, että osa kokoukseen osallistuvista henkilöistä on läsnä kokouspaikalla ja osa osallistuu kokoukseen sähköisesti videoneuvotteluyhteyden tai vastaavan avulla. Toimielimen puheenjohtaja antaa hallintosäännön määräysten mukaisesti kokouskutsun, josta on muun ohella käytävä ilmi, onko edellä kuvattu toimintamalli mahdollinen vai onko kokous pelkästään sähköinen.

Uuden lain 99 a §:n mukainen sähköinen kokous eroaa kuntalain 99 §:n tarkoittamasta sähköisestä kokouksesta lähinnä yhdenvertaista näkö- ja ääniyhteyttä koskevan edellytyksen osalta. Sähköisen kokouksen pitämisessä tulee muutoin ottaa huomioon lainsäädännön ja kunnan hallintosäännön asettamat edellytykset toimielimen kokouksen sekä sähköisen kokouksen pitämiselle.

Toimielinten päätöksentekotapoja koskeva pykälä (98 a §) on voimassa 31.7.2020 asti ja sähköistä kokousta koskeva pykälä (99 a §) on voimassa 31.5.2021 asti. Hallituksen on tarkoitus antaa esitys kuntalain muuttamisesta kuluvan vuoden aikana, jossa muun ohella voidaan ehdottaa lain 99 §:n pysyvää muuttamista. Lain 99 a §:n vaalikauden loppuun ulottuvalla voimassaololla voidaan välttää kokousmenettelyjen epätarkoituksenmukainen uudelleenjärjestely ennen uuden vaalikauden alkua ja pysyvän lainsäädännön voimaantuloa. Vaalikauden loppuun asti ulottuvalla voimassaololla voidaan välttää myös muutoksenhakuprosesseja, joita saattaisi väliaikana ennen pysyvän lainsäädännön voimaantuloa syntyä lain 99 §:n edellä kuvatun jonkinasteisen tulkinnanvaraisuuden takia.

Kuopion kaupungin hallintosäännön mukaan valtuuston ja muiden toimielinten kokoukset voidaan pitää sähköisessä toimintaympäristössä, johon osallistutaan sähköisen yhteyden avulla (sähköinen kokous). Lakimuutos mahdollistaa siten joustavamman menettelyn sähköisen kokouksen pitämisessä.

Esitys

Kaupunginhallitus päättää, että

1. kaupungin toimielimen julkista kokousta voidaan seurata vain sähköisesti;
2. kaupungin toimielinten sähköiset kokoukset voidaan pitää kuntalain 99 a §:ssä tarkoitetulla tavalla.
3. kohdan 1 määräys on voimassa enintään 31.7.2020 saakka ja kohdan 2 määräys on voimassa enintään 31.5.2021 saakka.

Liitteet

- 10 3287/2020 Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kuntalain väliaikaisesta muuttamisesta

Valmistelija

Vesa Toivanen

etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

puh. +358 44 718 2041

Päätösehdotus

Kaupunginjohtaja Jarmo Pirhonen

Kaupunginhallitus hyväksyy kaupunginlakimiehen esityksen.

Päätös

Keskusteltuaan kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti kaupunginjohtajan tekemän päätösehdotuksen.

